

Ons gezicht in Jeruzalem

Het is uniek dat we als kerken de verbondenheid met Israël gestalte kunnen geven door iemand die voor ons in Jeruzalem woont en werkt. Juist dáár samen leven uit de belofte en studeren in Gods Woord heeft een eigen betekenis.

In de afgelopen periode is binnen het Centrum voor Israëlstudies nagedacht over de opvolging van ds. Aart Brons. Is het wel nodig dat er iemand uit Nederland naar Jeruzalem verhuist om daar te werken? De ontmoeting met Israël kan toch ook elders plaatsvinden en de verbondenheid kan ook op andere manieren gestalte krijgen? Dat klopt, maar om verschillende redenen is er nadrukkelijk voor gekozen om opnieuw iemand uit te zenden naar Jeruzalem.

Verbonden

Enkele overwegingen hierbij willen we graag onderstrepen. Ten eerste is er maar één plaats waar het Joodse volk onder eigen bestuur relatief veilig kan leven: in de staat Israël. Daarom is het vele malen eenvoudiger om juist daar Joden te spreken en samen met hen te studeren. Men weet zich daar veilig en minder snel gedomineerd.

Vervolgens is er ook een inhoudelijke reden om juist in Israël present te zijn. De oprichting van de staat Israël in het land van de Bijbel is door de kerken in Nederland gezien als een teken van Gods bijzondere zorg voor zijn oude verbonds-volk en een hoopvol signaal dat God niet verlaat wat zijn hand begon. Zonder de volkenrechtelijke beslissing uit 1948 met Gods werk gelijk te stellen, of de politiek van de staat Israël te sanctioneren, toch erkennen we in wat er toen gebeurde wel de vinger van God. Het was en is een

Ds. Rien en Pietie Vrijhof

reden voor de kerk om de verbondenheid met Israël juist op die plaats een zekere gestalte te geven. Bovendien heeft elke Jood in de wereld een zekere verbondenheid met Israël, niet het minst in de gebeden. Daarom heeft het onderhouden van een luisterpost in Jeruzalem een symbolische en geestelijke waarde die van betekenis is voor het gesprek met het Joodse volk, waar we dat ook voeren.

Opvolging ds. Brons

Vorig jaar is er dan ook al een begin gemaakt met de werving van een nieuwe Israëlconsulent. Helaas moest iemand zich dit voorjaar terugtrekken uit de procedure, zodat opnieuw een advertentie geplaatst moest worden. Er is inmiddels een nieuwe kandidaat en we hebben goede hoop dat we hem in het volgende nummer van *Verbonden* aan u kunnen voorstellen als degene die met zijn gezin de komende jaren in Jeruzalem hoopt te gaan werken.

Overbrugging

Omdat er door de vertraging in de procedure een gat dreigde te vallen in de pre-

sentie, heeft het CIS-bestuur aan ds. Rien Vrijhof gevraagd om de vacature tijdelijk in te vullen, bij wijze van overbrugging. Hij heeft hiermee ingestemd en hoopt samen met zijn vrouw vanaf 1 september voor drie maanden naar Jeruzalem te verhuizen om het werk daar voort te zetten. Zo houdt onze presentie een gezicht, worden de contacten goed onderhouden en maken we duidelijk dat we onze verbondenheid blijvend gestalte willen geven door juist daar te zijn.

Ds. Vrijhof is sinds vorig jaar met emeritaat. Hij is al jaren van harte bij betrokken bij het Israëlwerk vanuit het deputaatschap Kerk en Israël en als bestuurslid van het CIS. We zijn dankbaar dat Rien en Pietie Vrijhof de ruimte hebben gezien om deze bijzondere taak voor deze periode op zich te nemen. <

Tweeduizend jaar confrontatie

Najaar 2017 presenteert Museum Sjoel Elburg een spraakmakende tentoonstelling over de complexe dynamiek tussen christendom en antisemitisme.

Antisemitisme wordt meestal onmiddellijk gekoppeld aan de moord op zes miljoen joden door de nazi's in de Tweede Wereldoorlog, of aan de huidige uitbarstingen van geweld tegen Joden en Joodse instellingen door islamitische terroristen. Minder bekend is de opmerkelijke rol van het christendom met betrekking tot het ontstaan en voortbestaan van het antisemitisme gedurende vele eeuwen. De tentoonstelling 'Christendom en antisemitisme' wil de kennis hierover vergroten. In de tentoonstelling worden twee millennia christendom en antisemitisme onderverdeeld in drie periodes: het jodendom en christendom in de eerste eeuwen, de Reformaties en visies op joden in de 16e en 18e eeuw en christendom en modern antisemitisme. Per periode worden zowel de zwarte bladzijdes uit de geschiedenis belicht, als ook de positieve ontwikkelingen uit dezelfde periode.

De opzet van de tentoonstelling sluit daarmee nauw aan bij de doelstelling van Museum Sjoel Elburg, museum voor de geschiedenis van Joods leven in de provincie, om historische onderwerpen

Museum Sjoel Elburg, gehuisvest in de voormalige synagoge, is open op dinsdag t/m zaterdag van 11.00 tot 17.00 uur. De tentoonstelling loopt van 7 september 2017 t/m 6 januari 2018. Zie sjoelburg.nl

In de Middeleeuwen ontstond het gebruik om de verhouding tussen joden en christenen uit te drukken met twee beelden: Ecclesia (de kerk) en Synagoga (de synagoge). Tegenover de triomferende kerk stond het verslagen jodendom. Als beeldengroep dook de afbeeldingen op oude kathedralen op, maar ook in de negentiende-eeuwse katholieke kerkbouw kwam het weer helemaal terug. Deze twee negentiende-eeuwse beelden komen uit een Nederlandse katholieke kerk. Collectie Museum voor Religieuze Kunst, Uden.

zó te presenteren dat ze relevant zijn voor het heden.

Gastconservator

Voor het samenstellen van de tentoonstelling is historicus dr. Bart Wallet, verbonden aan de Vrije Universiteit, als gastconservator aangetrokken. Hij is kenner van het Nederlandse jodendom en was ook betrokken bij de herinrichting van de vaste tentoonstelling 'Nederlands-joodse geschiedenis 1600-1900' van het Joods Historisch Museum in Amsterdam. Bart Wallet heeft bij de tentoonstelling een gelijknamige publicatie geschreven, die wordt uitgegeven bij Boekencentrum en

op 7 september gepresenteerd is. De scriba van de Protestantse Kerk in Nederland, dr. René de Reuver, heeft het eerste exemplaar in ontvangst genomen.

Tekeningen

Tekenaar Karel Kindermans maakt speciaal voor deze tentoonstelling tien grote tekeningen waarin de verhouding tussen christendom en antisemitisme in beeld wordt gebracht. Als tekenaar, illustrator en vormgever – onder meer bekend van *de Volkskrant* – is hij gespecialiseerd in het zoeken naar nieuwe wegen om historisch en cultureel erfgoed aansprekend te verbeelden. <